

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד

ספרים חדשים

שמחת תורה

מאת הרבי מליובאוויטש
בהוצאת יריד החסידות
אסופה של שיחות הרבי החושפות את מהותו הפנימית של שמחת תורה, חותמו של חודש תשרי. 374 עמ'. טל' 072-2792076.

לדעת את המידות

מאת הרב שניאור זלמן גופין
בהוצאת קה"ת
עבודת תיקון המידות על-פי החסידות, הנגזרת מהבנה מעמיקה של מידות הנפש. 396 עמ'. טל' 03-9606018.

אסופות

מאת הפרופ' אהרון נמדר
בהוצאת המחבר
אסופת מאמרים במבחר סוגיות המעסיקות את הקורא המשכיל בן ימינו. 336 עמ'. טל' 054-5723976.

באותיות של משפיע

מאת בנימין ליפקין
בהוצאת חזק
סיפורי חיים, ספוגים נשמה חסידי, שכתב המשפיע החסידי הרב שייע ליפקין, בעריכת נכדו. 336 עמ'. טל' 08-8502771.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארשבע אילת ניו יורק

כניסת השבת 5:17 5:32 5:22 5:35 5:36 5:39

צאת השבת 6:30 6:31 6:30 6:32 6:32 6:37

המולד: יום שני, 3 לפנות בוקר, 24 דקות ו-5 חלקים
ראש חודש מרחשון: ביום השלישי וביום הרביעי

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שליוחות

ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 073-2480711 • פקס' 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

זה הצדק ולא רק הביטחון

למה העולם רואה בנו כובשים, והדרישות הביטחוניות שישראל מעלה נתפסות כתירוצים? כי אנחנו בורחים מהטיעון המנצח שלנו

"כל הארץ של הקב"ה היא". ארץ ישראל מהחלל (צילום: בארי ווילמור, נאס"א)

השנה נציין חמישים שנה לניצחון הניסי המופלא במלחמת ששת הימים, שבה החזיר הקב"ה לידי עם ישראל את ליבה של ארץ ישראל, ובמרכזה ירושלים העתיקה. אך העולם רואה בזה 'חמישים שנות כיבוש', כפי שכבר התחלנו לשמוע את הקולות האלה. ראשי מדינות מתבטאים שמציאות כזאת, הנמשכת שנים רבות כל-כך, 'בלתי-נסבלת' בעיניהם.

למה איש אינו טוען על כיבוש בעכו וברמלה? גם בערים האלה

ידינו, אבל כולנו מכירים את הפתגם "אם אתה מאמין שאפשר לקלקל, האמן שאפשר לתקן". אפשר לתקן ולשנות את עמדת העולם אם אנחנו נתחיל לדבר דברים ברורים. עם כל הכבוד לנימוקים הביטחוניים ול'אין פרטנר' - בראש ובראשונה צריכה להישמע העמדה העקרונית: זה שלנו! זו ארצנו! זו מתנת הבורא לעם ישראל!

אולי האמירה הזאת אינה נשמעת 'דיפלומטית', אבל היא פועלת את פעולתה. כאשר נשיא מצרים, סאדאת, הכריז בשעתו כי לא יותר על סנטימטר אחד מאדמת סיני, בנימוק שכל גרגיר אדמה קדוש בעיניו - אולי הוא לא הצטייר כאדם נאור, אבל הוא נשמע צודק ומאמין בצדקתו, והעולם כיבד את עמדתו. כשאנחנו נדבר כך, גם עמדת העולם תשתנה.

הטיעון המנצח

חז"ל ידעו כבר לפני אלפי שנים שיבוא יום ויטענו כלפינו שאנחנו כובשים ושבצעם "לסטים אתם". אך הם נתנו לנו תשובה ניצחת לטענה זו, כפי שרש"י מביא אותה בפירושו על הפסוק הראשון בספר בראשית:

"שאם יאמרו אומות העולם לישראל - לסטים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם - כל הארץ של הקב"ה היא; הוא בָּרָאָה וְנָתַנָּה לאשר ישר בעיניו. ברצונו - נָתַנָּה להם, וברצונו - נָטְלָה מהם וְנָתַנָּה לנו". את האמת הזאת צריך לומר בקול רם, בביטחון ומתוך אמונה בצדקתנו.

מתגוררת אוכלוסייה ערבית גדולה שלא רצתה להיות נתונה לשלטון ישראלי. גם הערים האלה נכבשו במלחמה (מלחמת השחרור), ולא היו חלק מגבולות המדינה היהודית שהוכרו על-ידי העולם. התשובה פשוטה: כי אנחנו הבהרנו מיד שהאזורים האלה הם שלנו, חלק מארץ ישראל שחזרה לידינו, ואנחנו כאן כדי להישאר. כשאנחנו היינו בטוחים בצדקתנו, קיבל זאת העולם.

הדהמנו את העולם

לעומת זה, אחרי מלחמת ששת הימים, כשהעולם כולו עמד משתאה לנוכח הניצחון המופלא, הפתענו אותו בהצהרות האומללות על הנכונות לסגת מחבלי הארץ שחזרו לידינו. כיום אנחנו יודעים שלא לחצי האומות הביאו אותנו לידי כך, אלא ממשלת ישראל, בפחדנותה, מיהרה להצהיר שהשטחים המשוחררים יוחזרו תמורת שלום. ההצהרות האלה הדהימו את ארה"ב, את מוסקווה ואף את מדינות ערב, שלא חלמו כי ישראל תנהג בטיפשות גדולה כזאת.

ברגע שאנחנו הצהרנו שבעצם חבלי הארץ האלה אינם שלנו וכי אנו מוכנים למוסרם לידי זרים, השאלה העקרונית כבר הוכרעה ונשאר רק לדון בתנאים. לכן העולם רואה בנו כובשים, והדרישות הביטחוניות והאחרות שישראל מעלה נתפסות כתירוצים. אחרי חמישים שנה העולם כבר רואה בזה מצב בלתי-נסבל.

לא קל לתקן את הנזק שעוללנו לעצמנו במו

כשהבריא הזדעזעה מהאדם

תחושת הבושה הזאת של הברואים גרמה התעלות לברואים עצמם. היא אפשרה לאדם, שנברא ביום השישי, לרומם את הבריא כולה ולהביאה לידי שלמות. מכאן שההתבטלות היא המפתח להתעלות.

המפתח בידי

מן הדברים עולה הכוח הגדול הטמון באדם, עד שכל הברואים – אפילו העליונים ביותר – הבינו שהוא נעלה מהם, וכי רק בכוחו יגיעו לייעודם. עניין זה חשוב בעיקר בחודש תשרי, שהוא חודש של התחלות חדשות והשפעות הרוחניות השופעות לעולם מתחדשות בו.

גם בריאת האדם מתחדשת בכל שנה ושנה, והוא כביכול נברא מחדש. וכשם שאדם הראשון נברא יחידי והכיר שהבריא כולה מצפה שיעלה אותה ויביאה לידי שלמות, כך על כל אדם להיות מודע למעלתו, לכוחותיו ולשליחות המוטלת עליו – לרומם את העולם ולהביאו אל השלמות המצופה.

(שיחות קודש תשל"ו, כרך א, עמ' 158)

יום ויום נבראו ברואים מושלמים, ובסופו של כל יום אמר הקב"ה "כי טוב", דבר המבטא את שלמות מעשה הבריא. ופתאום, אחרי שהכול כבר עשוי ומושלם מתברר שבכל אלה לא די והקב"ה בורא את האדם.

פתאום התברר לכל הברואים שמצבם כפי שנבראו אינו שלם, ויתרה מזו, מציאותם כפי שהיא לעצמה חסרת משמעות. כל תכליתה לשרת את האדם, שהוא תכלית הבריא. זה פשר הזעזוע שאחז בכל הברואים לנוכח בריאת האדם.

יראה של בושה

הברואים חשו בושה גדולה: עד עתה היו שלמים בעיניהם, ולפתע נעשו תלויים במעשיו של ברא חדש – האדם. זה הוביל אותם לפחד "פן יחטא ויפגום בכולם". לא שיחטא כפשוטו, שהרי בטרם בריאת האדם לא היה מקום לחטא, אלא החשש היה שהאדם יחסיר דבר מה בעבודתו הרוחנית, ובכך תימנע מכל הברואים השלמות שאליה הם יכולים להגיע עליידו.

בספר הזוהר נאמר שכאשר עלה ברצונו של הקב"ה לברוא את האדם הזדעזעו כל הברואים העליונים והתחתונים, וביום השישי לבריא התעלו למדרגה עליונה יותר. מדוע הזדעזעו כל הברואים? מבואר בחסידות שבאדם הראשון נכללה הבריא כולה, הן הנבראים העליונים הן התחתונים, ולכן הללו פחדו "פן יחטא ויפגום בכולם, בכל אחד מהם".

על פניו נראה שפחדם של הברואים היה מעין יראת העונש, פחד מהפגיעה הצפויה להם בעקבות חטאי האדם. אך הדבר אינו מסתבר: ראשית, כל אדם בחזקת כשרות, ועל-אחת כמה-וכמה אדם הראשון שלפני חטא עץ הדעת, ובמיוחד בטרם בריאתו! זאת ועוד, העולם כולו עמד אז בדרגה רוחנית נעלית, עד שהקב"ה אמר על מעשה הבריא: "וירא אלוקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד". מדוע לחשוד שהאדם יחטא?

פחדם של הברואים

אלא שהחשש לא היה מחטא כפשוטו אלא מעצם הדישה שבריאת האדם יוצרת. בכל

אמרת השבוע

קושי כפול

הגאון רבי יצחק שמלקיש, בעל 'בית יצחק', הציע פעם אחת הצעת שידוך, וכעבור זמן קצר באו הדברים לידי גמר. את השידוך הזה כבר הציע קודם לכן שדכן ולא הצליח לגרום לצדדים לרצות בו.

בא השדכן אל רבי יצחק ושאל איך הצליח במקום שהוא, השדכן, נכשל.

חיך רבי יצחק ואמר: "חז"ל אמרו ששני דברים קשים כקריעת ים סוף – מזונותיו של אדם וזיווגו של אדם. כאשר אתה עוסק בשדכנות אתה עושה זאת לשם פרנסה, ואז יש לפנינו שני דברים קשים, והמשימה קשה כפליים. לעומתך, אני לא עשיתי את השידוך בעבור כסף ולכן זה היה קל יותר..."

פתגם חסידי

"אם בראשית היום נותן האדם אל ליבו שהאלוקים ברא את השמים ואת הארץ, הוא חש במשך היום שה'ארץ' אינה אלא תוהו ובוהו" (רבי חנוך מאלכסנדר)

בראשית | מאת הרב אליעזר ברוך, רב כרמי יוסף

מן המעיין

יד מכוונת

"בראשית" – ראשית דבר יהודי צריך לדעת כי "ברא אלוקים את השמים ואת הארץ". יש יד מכוונת ואין הדברים מתנהלים חלילה מעצמם.

(רבי משה לייב מסאסוב)

להביא את הטבע

"בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ" (בראשית א, א). "בראשית" – ב' ראשית, התורה וישראל. "ברא" – מלשון בריאות. "אלוקים" – בגימטרייה "הטבע". עלידי העבודה בתורה ומצוות בני ישראל 'מבריאים' את הטבע ומגלים את תכלית בריאתו של הטבע.

(ספר המאמרים תרצ"ט)

שלושה דברים

"ברא" משמעו בן (בארמית), בריאות, ותבואה ("בר"). "בראשית ברא" – ראשית צרכיו של האדם הם בני, חיי ומזוני.

(רבי וולף מסטריקוב)

התפקיד הראשון

"בראשית" – התפקיד הראשון הוא "ברא אלוקים" – לגלות את הנפש והחיות האלוקית: "את השמים" – המצויה בצבא השמים, ו"את הארץ" – המצויה בכל צבא הארץ.

(הרבי מליובאוויטש)

שש מידות

המילה 'בראשית' רומזת לשש המידות החשובות ביותר: ביטחון, רצון, אהבה, שתיקה, יראה, תורה.

(הגר"א)

שותפות בכול

"בראשית" – ב' ראשית, התורה ונשמות ישראל. שתיהן בבחינת 'שותפים'. ובעניין השותפות ידוע שהשותפות היא בכול, ועד החלק הקטן ביותר אשר אינו ניתן לחלוקה.

(ספר המאמרים תרצ"ו)

הכול מלמעלה

'שמים' מסמלים עניינים רוחניים, ו'ארץ' עניינים גשמיים וחומריים. על היהודי לזכור שכל מה שיש לו, הן הרוחניות שלו הן הגשמיות שלו, הכול בא מן הקב"ה.

(לקוטי שיחות)

אדם ומלאך

כשחזר רבי לייב אייגר מקוצק שאלו אביו, רבי שלמה: מה למדת בקוצק? השיב לו: שלושה דברים למדתי שם – א) שאדם הוא אדם ומלאך הוא מלאך; ב) שאם האדם ירצה ביכולתו להיות יותר ממלאך; ג) "בראשית ברא אלוקים" – הקב"ה ברא את ה'ראשית' בלבד, ואת השאר השאיר לאדם לעשות.

נשמה בתחתית

"השתגעתי?", שאל אותי הסוהר, כשדרשתי להיכנס גם אל התא הזה, "אינך יודע על מה אתה מדבר! לעולם לא תוכל להיכנס לתא הזה".

זה קרה לפני שלושים וחמש שנים. ר' משה דיקשטיין, חסיד חב"ד מבאר שבע, החל לעסוק בפעילות רוחנית בבית הכלא בעיר. באותם ימים טרם הייתה מסגרת לימודית מסודרת בבתי הכלא, והוא היה בא לשם, ומרכז את האסירים באחד האגפים לשעת לימוד תורה. מספר ר' משה:

יצרתי קשר עם האסירים. למדתי להכירם ולהתאים את הלימוד לרמתם. היו שלימדתי אותם מסכת אבות, ואחרים קיצור שולחן ערוך. לעיתים רעיון על פרשת השבוע.

את שנות ילדותי עשיתי בשכונה תלאביבית עממית, שהתאפיינה בפשיעה גבוהה. לצערי הכרתי את הסגנון המוחספס ואת האופי של האנשים שמעודו לשולי החברה. אף שלא קיבלתי שכר על עבודתי, הוכרתי כבעל תפקיד רשמי בשירות בתי הסוהר. במרוצת השנים יצרתי קשר הדוק עם אסירים וליווייתי את שיקומם. כמה וכמה מהם עלו על דרך המלך.

בביקורי בכלא הבחנתי בתופעה מוזרה. הנוהל היה שהסוהר נהג לעבור בין תאי האסירים, לדפוק על הדלתות ולהזמין את האסירים לשיעור תורה. אך היה תא אחד שעליו הסוהר דילג דרך קבע.

התברר לי שבתא הזה משוכן אסיר מסוכן במיוחד. עשרים ושלוש שעות ביממה הוא כלוא לבדו, ולשעה אחת ביום הוא מורשה לצאת לטיול בחצר הכלא, בשעה שאר האסירים נעולים בתאיהם.

"האם זה יהודי?", שאלתי את הסוהר. הלה השיב בחיוב. "אם כן", אמרתי לו, "אני דורש לבקר גם בתאו". הסוהר נדהם. "אתה לא יודע על מה אתה מדבר", השיב.

התעלמתי מדבריו, ואמרתי לו בנחישות שאני דורש להעלות את הבקשה לפני ההנהלה. הצגתי זאת כדרישה אולטימטיבית.

כעבור שבוע המתין לי סגן מנהל הכלא. "הרב דיקשטיין", אמר, "מה מצאת בתא הזה?". "יהודי מסוכן", השבתי לו.

בדקות הקרובות מסר לי הנחיות

מפורטות איך להתנהג בכניסתי לתאו של האסיר המבודד. "מובן שאנו נשגיח מקרוב, לוודא שלא יאונה לך כל רע", אמר.

נשאתי תפילה קטנה. בעודה רוחשת על שפתיי הובלתי אל תאו של האסיר המסוכן. הדלת נפתחה ומולי עמד הר"אדם, בגובה שני מטרים, זרועותיו חסונות וגדולות ומבטו מזרז אימה.

הושטתי לו את ידי. "שמי משה", אמרת. הלה השיב בלחיצת יד איתנה, עד שאצבעותיי חישבו להתפרק. "אני יכול להתארח אצלך?", שאלתי. "היכנס", באה התשובה.

התיישבתי על קופסת שימורים. הבריון התיישב מולי. התחלנו לשוחח. לנגד עיניי התגלתה נשמה ואמללה. ילד שמכיתה ג לא חשב

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

להחזיר את הגבולות

אחת המטרות העיקריות של לימוד התורה וקיום המצוות בזמן הזה היא לתקן את מה שפגם חטא עץ הדעת, ולהשיב את העולם לסדריו הנכונים שבוששו עליידי החטא הזה. כשיתוקן החטא, תבוא הגאולה.

עניין זה מעורר שאלות רבות. למה לא רצה הקב"ה שהאדם יאכל מעץ הדעת ויפיקו עינו וידע את הטוב ואת הרע? מהי בעצם ידיעה זו של טוב ורע? ולמה לאחר החטא חשש הקב"ה פן יאכל מעץ החיים ויחיה לעולם? ובמה חומרתו הגדולה של חטא עץ הדעת, שגרם מיתה לכל הדורות והוריד 'זוהמה' לעולם עד קץ הימים, כשיעביר ה' את רוח הטומאה מן הארץ?

ידיעת האדם

תורת החסידות מסבירה שמשמעות האכילה מעץ הדעת היא – ידיעת הרע. גם לפני החטא הייתה קיימת מציאות הרע, אבל זה היה סוג אחר של רע. הרע שלפני חטא עץ הדעת היה כמו קליפת הפרי, שאמנם היא פסולה, אך היא מגינה על הפרי. כזה היה הרע שלפני החטא, בבחינת הצד השני, המשלים, של הקדושה. הייתה הבחנה ברורה בין טוב ובין רע. לא הייתה ערוביה ביניהם.

הקב"ה לא רצה שתהיה לאדם נגיעה ברע, משום שידעת האדם בטוב וברע שונה במהותה מידיעת הטוב והרע למעלה. שם זו ידיעה מופשטת, כוללת, בלתי-מתרגשת. במצב כזה אין ידיעת הרע גורמת נזק. הדבר דומה לילד פעוט המדבר על כסף, שררה, כבוד וכדומה. הוא אומר את המילים ויודע את המושגים, אך אין לו בהם שום תחושה, ולכן אין בכך רע. ואולם האדם המבוגר מדבר על הדברים הללו מתוך הרגשת התאוה, ולכן הדבר מסוכן לו.

לכן אסר הקב"ה על האדם לאכול מעץ הדעת. ידיעתו של האדם ברע אינה מסוג הידיעה המופשטת וה'תאורטית' כפי שהיא למעלה. האדם עשוי לחוש את הרע ולגלות את התאוה הגלומה בו. הוא מסוגל להרגיש את התענוג הרוש ברע ולהיגרר אחריו. מבחינתו ידיעת הרע היא דבר מסוכן, והקב"ה רצה למנוע זאת ממנו.

תיקון העולם

אך האדם לא שמע בקול ה' ואכל מעץ הדעת. בכך טעם את טעמו של הרע, ואז 'ותיפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירומים הם' – הם גילו את התאוה הזרה של הרע. שוב הטוב לא היה טוב צרוף, כפי שהיה קודם החטא, אלא התערבבה בתוכו תאוה זרה; הרע פרץ את גבולותיו וחדר אל תוך הטוב.

מאחר שאדם הראשון היה נשמה כללית, הכוללת את כל הנשמות, הייתה לכל פעולה שלו משמעות כלל-עולמית. כאשר נוצר אצלו הערוב בין הטוב לבין הרע הייתה לזה השפעה על העולמות כולם: בכל רובדי המציאות נפרצו הגבולות בין הטוב ובין הרע, והרע התערבב עם הטוב. זה הפירוש במאמר חז"ל שעליידי חטא עץ הדעת "ירדה זוהמה לעולם". חטא עץ הדעת ערבב את הטוב והרע בכל הדרגות ובכל הרמות, עד שמאז אין טוב בלי רע ואין רע בלי טוב.

לכן נגזרה מיתה על האדם לאחר החטא והקב"ה מנע ממנו לאכול מעץ החיים. עתה, לאחר שהטוב התערבב עם הרע, אסור שהאדם יחיה לעולם. הדבר יעניק חיי נצח גם לרע המערבב בו. לכן נגזרה המיתה, כדי שלא יהיה קיום נצחי לרע.

זו מהות עבודתנו בקיום התורה ומצוותיה – להפריד את הטוב מן הרע ולהשיב את העולם למבנהו הנכון. עליידי מעשינו ועבודתנו אנו מעלים את ניצוצות הקדושה שנפלו לתוך הרע, ומסלקים את הרע שחדר אל הטוב. כשעבודה זו מסיימת, חטא עץ הדעת בא לידי תיקונו ובא משיח צדקנו.

את ספסלי בית הספר. הוריו עסקו בפשיעה. "למדת תורה?", שאלתי. "למדתי לגנוב", השיב קצרות.

התחלנו לדבר. הזכרתי את משה, שקיבל תורה מסיני. "מי זה משה?", שאל. התחלתי לספר לו על יסודות היהדות, מבראשית. האסיר בלע בצמא את דבריי ולא חדל מלשאול. השעות חלפו. שמעתי מאחוריי קול פסיעות הלוך וחזור. הסוהרים נדהמו משהייתי הארוכה בתאו.

"תרצה לשמח את אלוקים?", שאלתי בסוף. "כן", השיב. "בוא תניח תפילין", הצעתי. "אבל אינני יודע כיצד", אמר.

"באיזו יד אתה כותב?", שאלתי. "לא כותב!", באה התשובה. "סליחה", אמרתי, "באיזו יד אתה מרביץ?"... הוא הצביע מיד על יד ימין.

הוריתי לו להפשיל את שרוול ידו השמאלית. הבחנתי בקעקוע לא ראוי בדיקו בשריר הקיבורת, במקום הנחת התפילין. לרגע היססתי, אך במהרה התעשתי ואמרתי בליבי: אם זו עברה, אני מקבל אותה עליי.

סיימנו את הנחת התפילין ונפרדתי ממנו. בחוץ המתין לי סגן המנהל, נדהם. "איזה כישוף עשית?", דרש לדעת, "עובדים סוציאליים אינם מחזיקים מעמד בחדרו חמש דקות, ואילו אתה ישבת איתו שעתים!".

"למדנו תורה", השבתי. ציטטתי מספר התנאי. שהתורה נמשלה למים, וכמו מים, גם דברי התורה יורדים למקום נמוך. רק צריך לנקות קצת את הניקוח, והמים מגיעים לכל מקום.

חלפו שבועיים. שוב אני עומד על מפתן התא. "רבי!", קרא אליי האסיר, "עכשיו לא תעשה ככה עם העיניים. אתה יכול להניח לי תפילין בשקט". הוא הצביע על מקום הקעקוע בזרועו. נדהמתי: לא היה שם קעקוע, אלא כתם אדום גדול של בשר חשוף.

"מה עשית?!", שאלתי בזעזוע. "ראיתי שלא היית מרוצה מהקעקוע", הסביר. "לקחתי מלח ושפשפתי את העור כדי להסיר את הקעקוע. זה לא היה קל, אבל הצלחתי".

עיניו נצצו. גם בעיניי עלו דמעות. ריבונו של עולם, אמרתי בליבי, מי כעמך ישראל! יושב יהודי בכלא, במקום הנמוך ביותר, ומשפשף במלח את הבשר החי כדי להניח תפילין כראוי.

השחלתי את התפילין בזהירות, משתדל שלא להכאיב לו. "תקשור חזק!", קרא לעברי, "אל תתרגש. תהדק!". ומה היה רבי לוייצחק מברדיצ'ב אומר על זה...

לגלות את התורה מבראשית

סמל סטוטוס. נשיא המדינה בשיעור (צילום: מארק ניימן, לע"מ)

יהדות מביאה רייטינג

מה העניין של חדשות 2 לשרד את השיעורים? "הרבצת תורה, וגם הרבצת רייטינג... כלומר, החלה להתפתח הבנה שיהדות היא דבר שמעניין את הצופים שלנו".

לאן פניין? "להמשיך במה שאני עושה, רק טוב יותר. כל מה שקרה השנה - השיעור, הספר, הרעיון היומי לסולר - התרחש רק בגלל דבר אחד: התגלית המפליאה שיש צימאון אדיר לדברים האלה. פתאום גיליתי שאני לא לבד, שעוד רבים מחפשים חיבור של התורה והחיים".

מה המקורות? "אני מנסה לגוון, אבל יש כמה פרשנים שאני חוזרת אליהם שוב ושוב באהבה רבה: הרבי מליובאוויטש, כמוכן. הרב שלמה וולבה, מדמויות המופת החינוכיות שחיו כאן ושלצערי אינה מוכרת מספיק. ה'נתיבות שלום' מסלונים, הרב קוק וגם פרופ' נחמה לייבוויץ".

שיעור 'לאנשים כמוני'

מי הקהל? "כל מי שמתחבר. מבחינתי, אני מכינה שיעור לאנשים כמוני, שבין הקריירה לזוגיות ולבייביסיטר רוצים להעצים את החלק של התורה בחייהם. הגישה היא לבוא אל התורה מתוך קדושה וענווה. לא לרדד אותה, לא לקרב אותה אלינו, אלא לקרב אותנו אליה".

למה ספר? "אנשים התחילו לצלצל: יש לנו בר מצווה בפרשת בראשית, שבת חתן בפרשת בוא. מצאתי את עצמי עונה לאנשים ושולחת להם חומרים, ופתאום הבנתי שאולי צריך לאסוף את הרעיונות, להוסיף חדשים, ולהוציא לאור".

מה חלקו של בעלך ידידיה בשיעורים? "גדול מאוד. קודם כול, המון שנים הוא שידר לי שלרדוף אחרי סקופים פוליטיים זה דבר חולף למדי. מהרגע שהשיעור התחיל הוא מעורב בתכנים ובכל פרט טכני. הוא בעצם מקשיב לשיעור לפני כולם ומעיר הערות, ולפעמים הכול משתנה ונבנה מחדש".

לראש רשימות רבייהמכר נכנס בשבועות האחרונים הסטוטוס היהודי, ספרה של סיון רהב-מאיר. לתוך שלל עיסוקיה - אם לחמישה ילדים, כתבת ומגישה בחדשות 2, בעלת טור שבועי ב'ידיעות אחרונות', מנחת אירועים - נוספו בשנה האחרונה שיעורים על פרשת השבוע שהיא מוסרת בתל-אביב ובירושלים וספר חדש.

את כתבת או רבנית? "רבנית בטח שלא. אני עיתונאית מגיל שש ועד היום. בשנה האחרונה אני מנסה לשלב בין הניסיון שצברתי בתקשורת ובין הנגשת התורה".

פרשניו שבספרים

פרשת השבוע היא האקטואליה החדשה? "למה חדשה? הפרשה היא האקטואליה. היא תמיד הייתה הדופק שלנו. אני זוכרת כמה התרגשתי כשמעתי בפעם הראשונה את הביטוי החסידי 'לחיות עם הזמן': ללכת עם הפרשה ולהסתכל על המציאות. חשוב לי להוסיף לכל פרשניו שבאולפנים גם את פרשניו שבספרים".

כמה זמן נדרש לך להכין שיעור? "שבעה ימים בשבוע, 24 שעות ביום. כל אמירה ברדיו יכולה להיכנס לשיעור, וכמוכן כל 'חוכמה' שילד אומר. מובן שיש גם כמה שעות טובות של לימוד מתוך ספרים וחיפוש פירושים, אבל זה בהחלט דבר שהולך איתי כל הזמן".

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

הבדלה מאוחרת

שאלה: מה יעשה מי ששכח לעשות הבדלה במוצאי שבת?

תשובה: עיקר מצוות ההבדלה היא בליל מוצאי שבת. מי שלא הבדיל אז בשוגג או במזיד ונזכר בבוקר יבדיל מיד אחרי תפילת שחרית, ואסור לו לטעום מאומה חוץ ממים עד שיבדיל על הכוס (כמו בלילה). אם לא הבדיל למחרת, יבדיל ביום שני, וכן עד שקיעת השמש בסוף יום שלישי. זאת משום ששלושת הימים הראשונים של השבוע נקראים "מים שלאחר השבת", ואפשר להשלים בהם את מוצאי השבת; אבל שלושת הימים שאחריהם נקראים "ימים שלפני השבת", ואין להם קשר לשבת שעברה.

כשמבדילים ביום ראשון ואילך אומרים רק את ברכת 'הגפן' וברכת 'המבדיל', אבל לא את ברכת

'מאורי האש', שלא נתקנה אלא במוצאי שבת, שבה גילה אדם הראשון את מאורי האש. כמוכן אין לברך את ברכת הבשמים, שלא תיקנו לברכה אלא במוצאי שבת, ובזמנים אחרים אסור להפסיק בה בין ברכת הגפן לשתית היין.

במקומות שהשבת יוצאת מאוחר מאוד, והילדים כבר שוכבים לישון, נהגו שאחד הבנים מבדיל ביום ראשון בבוקר ומוציא גם את האחרים. אם לא, יבדיל בעבורם גבר, גם אם כבר הבדיל לעצמו (אבל לא יבדיל לבנות בלבד, אלא אחת מהן תבדיל). ויש אומרים שגם אישה יכולה להבדיל בעבורם. לפי הפוסקים הספרדים יכול הגבר להבדיל גם בעבור נשים ובנות בלבד.

מי שלא הבדיל במוצאי יום טוב או יום הכיפורים, יבדיל כל יום המחרת, עד שקיעת השמש בלבד.

מקורות: שו"ע או"ח סי' רצט ס"ו. שו"ע אדה"ז שם ס"ח"ט. מ"ב שם. ש"ש הלכתה (ח"ב) פנ"ח ס"י"ט, ושי"ג.

פריסה ארצית

הכשרת מאמנים אישיים
מאמנים זוגיים
מאמנים להורים
CBT יהודי
ביבליותרפיה חסידית חזונית

מסע לימודי מרתק עם הרב יצחק ערר

מסע לימודי מרתק עם הרב יצחק ערר
לפרטים והרשמה:
077-3137800
www.tvunah.com

גפן בס"ד

ביטוח משכנתא
בתנאים מיוחדים

סולל ביטוח דצ"ג • צנרת • ביטוח לרעידות אדמה

077-444-7777
e-mail: info@basad.co.il (10 שעות)

שיחת השבוע

עלון השבת הנפוץ ביותר בארץ
אחת המודעות יכולה להיות שלכם!

טל' 053-3166532
דוא"ל m3166532@gmail.com

לאנשים שאוהבים לחסוך!

בלי טריקים, בלי שטיקים.

אושר עד